

Avalent>Kohtuasja algatamine>Euroopa justiitsatlas tsiviilajades>Tsviilajades määratud kaitsemeetmete vastastikune tunnustamine Tsviilajades määratud kaitsemeetmete vastastikune tunnustamine

Soome

Artikkel 17 - Avalikustatav teave

Soomes on direktiivis 2011/99/EL ja määruses (EL) nr 606/2013 osutatud kaitsemeetmed sätestatud lähenemiskeelde käsitlevas seaduses (898/1998).

Seadusega on lähenemiskeelu seadmine ette nähtud selleks, et hoida ära elu, tervise, vabaduse või eraelu vastu suunatud kuritegu, sellise kuriteo oht või muud liiki raske ahistamine. Kui ennast ohustatuna tundev isik ja isik, kelle suhtes lähenemiskeeldu taotletakse, elavad alaliselt koos samas elukohas, võib lähenemiskeelu seada selleks, et hoida ära elu, tervise või vabaduse vastu suunatud kuritegu või sellise kuriteo oht (*peresiene lähenemiskeeld*).

Direktiivi 2011/99/EL kohaldatakse Soomes seatud lähenemiskeeldudele, kui lähenemiskeeld on seatud kuriteo või väidetava kuriteo tagajärjel. Kui lähenemiskeeld ei ole seatud direktiivis osutatud kuriteoga, reguleeritakse seda määrusega (EL) nr 606/2013.

Vastavalt asjaomase kohtuotsuse üksikasjadele ei või isik, kellele on seatud lähenemiskeeld, kohtuda kaitstava isikuga ega temaga muul viisil ühendust võtta ega üritada ühendust võtta (*tavaline lähenemiskeeld*). Samuti on keelatud kaitstavat isikut jälitada ja jälgida. Isik, kellele on seatud peresise lähenemiskeeld, peab lahkuma elukohast, kus tema ja kaitstav isik alaliselt koos elavad, ja ta ei või sinna tagasi pöörduda. Kui on alust arvata, et tavalisest lähenemiskeelust ei piisa, võib lähenemiskeeldu laiendada. Sellisel juhul kehtib lähenemiskeeld ka kaitstava isiku alalise elukoha, puhkusemajutuskoha või töökoha või eraldi kindlaksmääratud muu võrreldava koha läheduses viibimise kohta (*laiendatud lähenemiskeeld*). Lähenemiskeeld ei hõlma siiski kontakte, mille jaoks on asjakohane põhjus ja mis on ilmselgelt vajalikud. Vajalike kontaktide kord tuleks eelistatavalt kindlaks määrata juba lähenemiskeelu lahendis. Lähenemiskeelu võib seada maksimaalselt üheks aastaks. Peresise lähenemiskeelu võib seada maksimaalselt kolmeks kuuks. Lähenemiskeeld jõustub pärast esimese astme kohtu (käräjäoikeus) otsust keelu seadmise kohta. Otsust tuleb täita edasikaebuse esitamisele vaatamata, kui asja arutav kõrgem kohus ei otsusta teisiti. Lähenemiskeeldu võib pikendada. Pikendamise korral võib lähenemiskeelu seada maksimaalselt kaheks aastaks. Peresist lähenemiskeeldu võib pikendada maksimaalselt kolme kuu võrra.

Lähenemiskeelu seadmist võib taotleda igaüks, kes põhjendatult tunneb, et teine isik ohustab või ahistab teda. Taotluse võib esitada ka prokuratuur, politsei või sotsiaalhoolekandeamet. Taotluse võib esitada suuliselt või kirjalikult, kasutades konkreetset vormi.

Lähenemiskeeldudega seotud juhtumeid lahendab esimese astme kohus. Pädev kohus on kaitstava isiku elukohajärgne piirkonnakohus või kohus, kelle tööpiirkonnas lähenemiskeeldu põhimõtteliselt kohaldatakse. Kui isikut, kelle suhtes lähenemiskeeldu taotletakse, kahtlustatakse kuriteos, mis võib olla lähenemiskeeluga seotud asja lahendamisel oluline, siis on pädev kriminaalkohus pädev ka lähenemiskeeldu lahendama.

Kui see on asjakohane, kohaldatakse lähenemiskeeluga seotud asja kohtulikul arutamisel kriminaalmenetluse sätteid. Soome kohtupraktika kohaselt seatakse lähenemiskeeld peaaegu eranditult iseseisva meetmena, kriminaalasja arutamisest eraldi, kuigi seaduse kohaselt võib sellega tegeleda ka kriminaalmenetluse raames.

Lähenemiskeelu võib seada, kui on põhjendatud alused eeldada, et isik, kelle suhtes keeldu taotletakse, sooritab tõenäoliselt kuriteo end ohustatuna tundva isiku elu, tervise, vabaduse või eraelu vastu või ahistab teda raskelt muul viisil.

Peresise lähenemiskeelu võib seada, kui isik, kelle suhtes lähenemiskeeldu taotletakse, sooritab tõenäoliselt, nagu võib järeldada tema tehtud ähvardustest või varasematest õigusrikkumistest või muust käitumisest, kuriteo end ohustatuna tundva isiku elu, tervise või vabaduse vastu, ja lähenemiskeelu seadmine ei ole põhjendamatu, võttes arvesse võimaliku kuriteo raskust, samas leibkonnas elavate isikute olukorda ja kohtuasjas esitatud muid faktilisi asjaolusid.

Lähenemiskeelu seadmise eelduste hindamisel tuleb tähelepanu pöörata asjassepuutuvate isikute olukorrale, võimaliku eelmise kuriteo või ahistamise iseloomule ja sellele, kas seda on korratud, ning tõenäosusele, et isik, kelle suhtes lähenemiskeeldu taotletakse, jätkab ahistamist või sooritab end ohustatuna tundva isiku vastu kuriteo.

Võimalik on seada ka ajutine lähenemiskeeld. Ajutise lähenemiskeelu seadmise otsustab vahistamisõigusega ametnik või kohus. Vahistamisõigusega ametnik peab viivitamata ja hiljemalt kolme päeva jooksul esitama oma otsuse läbivaatamiseks pädevale kohtule.

Põhimõtteliselt kannavad lähenemiskeeluga seotud asja läbivaatamise kulud pooled ise. Kui selleks on kaalukad põhjused, võib kohus nõuda poolelt vastaspoole mõistlike kohtukulude osalist või täielikku tasumist. Kohtulõivu ei nõuta.

Pooltel on õigus kasutada advokaati ja neil on ka õigus saada riikliku õigusabi, kui õigusabi seaduses (257/2002) sätestatud tingimused on täidetud. Kohus peab kohtulahendi, millega lähenemiskeeld seatakse, tühistatakse või seda muudetakse, viivitamata politsei arvtisüsteemi sisestama.

Kohtuotsus tehakse teatavaks ka taotluse esitajale, lähenemiskeeluga kaitstavale isikule ja isikule, kelle suhtes lähenemiskeeldu taotleti. Kohtuotsus tuleb isikule, kelle suhtes lähenemiskeeld seati, kontrollitaval viisil kätte toimetada, välja arvatud juhul, kui see kuulutati välja või tehti teatavaks isiku juuresolekul.

Lähenemiskeeldude täitmist kontrollib politsei.

Lähenemiskeelu rikkumine on kriminaalmenetluse seadustiku (39/1889) 16. peatüki paragrahvi 9a alusel karistatav.

Artikkel 18, punkt a(i) - asutused, kes on pädevad kaitsemeetmeid määrama ja tõendit välja andma kooskõlas artikliga 5

Kaitsemeetmete korralduse andmiseks pädevad asutused

Üldkohtud (piirkonnakohtud, apellatsioonikohtud ja ülemkohus).

Artiklile 5 vastavate tõendite väljastamiseks pädevad asutused

Üldkohtud (piirkonnakohtud, apellatsioonikohtud ja ülemkohus).

Tõendi annab välja kohus, kes seadis lähenemiskeelu, mis kuulub määruse kohaldamisalasse ja millele on viidatud lähenemiskeelde käsitlevas seaduses (898/1998).

Tõend antakse välja vastavalt määruse artiklitele 5–7. Tõendist teavitatakse ohustavat isikut vastavalt määruse artiklile 8 ja seaduse (227/2015) paragrahvile 5. Nimetatud seadusega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust tsiviilajades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta.

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

Artikkel 18 punkt a(ii) - asutused, kelle poole tuleb muus liikmesriigis määratud kaitsemeetmele tuginemiseks pöörduda ja/või kes on pädevad sellist meedet täitma

Helsingi piirkonnakohus

Kontaktandmed: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>

Teises liikmesriigis kehtestatud kaitsemeetet tunnustatakse Soomes kooskõlas määruse artikli 4 lõikega 1 ilma ühegi erimenetluseta, nagu on sätestatud seaduse (227/2015), millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta, paragrahvis 4. Kaitsemeede sisestatakse lähenemiskeelde käsitleva seaduse (898/1998) paragrahvis 15 osutatud registrisse samal viisil nagu Soomes seatud lähenemiskeeld.

Artikkel 18 punkt a(iii) - asutused, kes on pädevad kaitsemeetmeid kohandama kooskõlas artikli 11 lõikega 1

Helsingi piirkonnakohus

Kontaktandmed: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>

Kaitsemeetet kohandatakse kooskõlas määruse artikliga 11 vastavalt seaduse (227/2015), millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta, paragrahvile 3.

Artikkel 18 punkt a(iv) - kohtud, kellele esitatakse tunnustamisest ja asjakohasel juhul täitmisest keeldumise taotlus kooskõlas artikliga 13

Helsingi piirkonnakohus

Kontaktandmed: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>

Määruse artikli 13 alusel keeldutakse kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest kooskõlas kirjaliku menetlusega, millele on osutatud seaduse (227/2015), millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta, paragrahvis 3.

Artikkel 18 punkt b - keel või keeled, mida aktsepteeritakse artikli 16 lõikes 1 osutatud tõlgete puhul

Aktsepteeritavad keeled on soome, rootsi ja inglise keel. Muus keeles välja antud tõendit võidakse samuti aktsepteerida, kui selle aktsepteerimisele ei ole muid takistusi.

Viimati uuendatud: 29/03/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.